

Razveza zakonske zveze - Avstrija

KAZALO

- 1 Kakšni so pogoji za razvezo zakonske zveze?
- 2 Kakšni so razlogi za razvezo zakonske zveze?
- 3 Katere so pravne posledice razveze, kar zadeva:
 - 3.1 osebne odnose med zakoncema (na primer priimek);
 - 3.2 razdelitev premoženja zakoncev;
 - 3.3 mladoletne otroke zakoncev;
 - 3.4 obveznost plačevanja preživnine drugemu zakoncu?
- 4 Kaj pravni izraz „prenehanje življenjske skupnosti“ dejansko pomeni?
- 5 Kakšni so pogoji za prenehanje življenjske skupnosti?
- 6 Katere so pravne posledice prenehanja življenjske skupnosti?
- 7 Kaj izraz „razveljavitev zakonske zveze“ dejansko pomeni?
- 8 Kakšni so pogoji za razveljavitev zakonske zveze?
- 9 Katere so pravne posledice razveljavitve zakonske zveze?
- 10 Ali obstajajo alternativni zunajsodni načini reševanja sporov v zvezi z razvezo zakonske zveze, pri katerih ni treba začeti postopka pri sodišču?
- 11 Kje je treba vložiti zahtevek (tožbo) za razvezo/prenehanje življenjske skupnosti/razveljavitev zakonske zveze? Katere formalnosti je treba upoštevati in katere dokumente moram priložiti zahtevku?
- 12 Ali lahko dobim pravno pomoč za kritje stroškov postopka?
- 13 Ali je mogoče vložiti pritožbo zoper odločbo v zvezi z razvezo/prenehanjem življenjske skupnosti/razveljavitvijo zakonske zveze?
- 14 Kaj je treba storiti, da bo odločba o razvezi/prenehanju življenjske skupnosti/razveljavitvi zakonske zveze, ki jo je izdalo sodišče v drugi državi članici, priznana v tej državi članici?
- 15 Pri katerem sodišču je treba vložiti zahtevek za izpodbijanje priznanja odločbe o razvezi/prenehanju življenjske skupnosti /razveljavitvi zakonske zveze, ki jo je izdalo sodišče v drugi državi članici? Kateri postopek se uporablja v teh primerih?
- 16 Katero pravo se uporablja v postopkih razveze zakonske zveze med zakoncema, ki ne prebivata v tej državi članici ali imata različno državljanstvo?

1 Kakšni so pogoji za razvezo zakonske zveze?

Avstrijsko pravo pozna tri vrste razveze zakonske zveze: razvezo zakonske zveze zaradi krivde, razvezo zakonske zveze zaradi razpustitve gospodinjske skupnosti, ki traja najmanj tri leta, in sporazumno razvezo zakonske zveze.

Zakonec lahko zahteva razvezo zakonske zveze, če je zakonska zveza zaradi hude prekršitve zakonske zveze ali nepoštenega ali nemoralnega ravnanja drugega zakonca postala tako nevzdržna, da ni mogoče pričakovati ponovne vzpostavitve razmerja, ki bi ustrezalo bistvu zakonske zveze.

Če zakonca tri leta živita ločeno, lahko kateri koli od zakoncev zahteva razvezo zakonske zveze na podlagi nepopravljive nevzdržnosti zakonske zveze.

Če zakonca najmanj šest mesecev ne živita v zakonski življenjski skupnosti, če oba priznavata nepopravljivo nevzdržnost zakonske zveze in soglašata z razvezo zakonske zveze, lahko skupaj zahtevata razvezo zakonske zveze.

2 Kakšni so razlogi za razvezo zakonske zveze?

Glavni razlog za razvezo zakonske zveze je nepopravljiva nevzdržnost zakonske zveze. Nevzdržnost je lahko posledica hude prekršitve zakonske zveze s strani enega zakonca, še zlasti če eden od zakoncev ni bil zvest ali je bil fizično ali psihično nasilen do drugega. Zakonec lahko zahteva razvezo zakonske zveze, čeprav ravnanja drugega zakonca ni mogoče šteti za prekršitev zakonske zveze, ker je posledica duševne motnje, vendar je zakonska zveza kljub temu postala tako nevzdržna, da ni mogoče pričakovati ponovne vzpostavitve razmerja, ki bi ustrezalo bistvu zakonske zveze, ali če ima kateri koli od zakoncev duševno bolezen ali zelo nalezljivo ali odvratno bolezen. V vseh takih primerih mora zakonec, ki zahteva razvezo zakonske zveze, dokazati zatrjevane razloge. Vendar če zakonca tri leta živita ločeno, prekršitve zakonske zveze ni treba zatrjevati ali dokazovati.

3 Katere so pravne posledice razveze, kar zadeva:

3.1 osebne odnose med zakoncema (na primer priimek);

Zakonca praviloma obdržita priimek, ki sta ga uporabljala med zakonsko zvezo. Če je eden od zakoncev ob sklenitvi zakonske zveze prevzel priimek drugega, lahko po razvezi zakonske zveze znova prevzame svoj prejšnji priimek.

3.2 razdelitev premoženja zakoncev;

Zakonca se lahko prosto dogovorita o delitvi premoženja. Odločita se lahko za vzajemno odpoved (kar pomeni, da se zakonska delitev premoženja med zakonsko zvezo ohrani tudi po prenehanju zakonske zveze), delitev kakršnega koli premoženja, ki je bilo pridobljeno s pogodbo in je bilo v skupni lasti, ali prenos premoženja z enega na drugega zakonca.

Če se zakonca nista dogovorila o delitvi premoženja, lahko kateri koli od njiju zahteva, da o delitvi skupnega premoženja odloči sodišče. Med zakonca bodo razdeljeni tako imenovani „zakonsko premoženje“ in „zakonski prihranki“. „Zakonsko premoženje“ so zakonsko stanovanje in stanovanjska oprema ter kakršni drugi predmeti, ki sta jih oba zakonca med zakonsko zvezo dejansko uporabljala v vsakodnevem življenju. „Zakonski prihranki“ so vse naložbe, ki sta jih zakonca zbrala med skupnim življenjem v zakonski zvezi.

Iz delitve premoženja so izključene vse stvari, ki sta jih zakonca prinesla v zakonsko zvezo ali podedovala ali dobila kot darilo tretje osebe. Enako velja za stvari, ki jih je eden od zakoncev sam uporabljal za osebne namene ali svojo poklicno dejavnost, vključno s podjetji in deleži v podjetjih, razen če so bile to samo naložbe.

Sodišče mora premoženje razdeliti pravično, pri tem pa upoštevati vse pomembne okoliščine, še zlasti pomen in obseg prispevka posameznega zakonca k ustvarjanju zakonskega premoženja in zakonskih prihrankov ter dobrobit otrok. Med prispevke spadajo tudi plačevanje preživnine, pomoč pri ustvarjanju dohodka za preživljanje, vodenje skupnega gospodinjstva, varstvo in vzgoja skupnih otrok ter kakršna koli druga zakonska pomoč.

3.3 mladoletne otroke zakoncev;

Od začetka veljavnosti zakona o spremembi zakona o otrocih iz leta 2001, tj. od 1. julija 2001, imajo starši po razvezi veliko možnosti za ureditev vprašanj v zvezi s pravicami do varstva in vzgoje otrok. V primeru razveze zakonske zveze starši običajno obdržijo skupno roditeljsko pravico v zvezi z mladoletnimi otroki. Vendar morajo starši, če želijo obdržati popolno skupno roditeljsko pravico, kot so jo imeli v zakonski zvezi, sodišču v razumnem roku predložiti dogovor o glavnem kraju prebivališča otroka. Starši lahko na sodišču sklenejo tudi dogovor, na podlagi katerega ima eden od njiju izključno roditeljsko pravico ali pa je roditeljska pravica enega od njiju omejena na določene zadeve.

Od zakona o spremembi zakona o otrocih in imenih iz leta 2013 (*Kindschafts- und Namensrechtsänderungsgesetz*) lahko sodišče staršem dodeli skupno roditeljsko pravico navkljub željam enega ali obeh, če meni, da je skupna roditeljska pravica v otrokovo najboljšo korist. Starši se morajo nato dogovoriti, s kom bo otrok živel. Če skupna roditeljska pravica ni v otrokovo najboljšo korist, mora sodišče odločiti, kateremu od staršev se dodeli izključna roditeljska pravica.

3.4 obveznost plačevanja preživnine drugemu zakoncu?

Zakonec, ki je izključno ali pretežno kriv za razvezo, mora drugemu zakoncu plačevati zadostno preživnino, primerno njegovim življenjskim razmeram, če njegovi prihodki iz premoženja ali dohodki iz zaposlitve, ki jih je glede na okoliščine mogoče razumno pričakovati, ne zadostujejo. Če sta za razvezo kriva oba zakonca, vendar nobeden ne nosi pretežne krivde, se lahko zakoncu, ki se ne more preživljati sam, odobri prispevek k njegovemu preživljanju, če je to pravično glede na potrebe, premoženje in prihodke drugega zakonca. Vsaka taka obveznost je lahko časovno omejena. Pri sporazumni razvezi zakonske zveze se lahko zakonca prosto dogovorita, ali mora eden od njiju plačevati preživnino drugemu oziroma ali se oba odpovesta kakršnim koli preživninskim zahtevkom.

4 Kaj pravni izraz „prenehanje življenjske skupnosti“ dejansko pomeni?

V avstrijskem pravu take ureditve ni.

5 Kakšni so pogoji za prenehanje življenjske skupnosti?

Glej odgovor na vprašanje 4.

6 Katere so pravne posledice prenehanja življenjske skupnosti?

Glej odgovor na vprašanje 4.

7 Kaj izraz „razveljavitev zakonske zveze“ dejansko pomeni?

V avstrijskem pravu o zakonski zvezi je predvidena „ničnost zakonske zveze“ (*Ehenichtigkeit*). Zakonska zveza je nična in neveljavna, če ni bila sklenjena v predpisani obliki, če je bil eden od zakoncev ob sklenitvi zakonske zveze poslovno nesposoben, neprišteven ali začasno duševno moten ali če je bila zakonska zveza sklenjena izključno ali predvsem zato, da se enemu od zakoncev omogoči uporaba priimka drugega zakonca ali pridobitev državljanstva drugega zakonca brez namena vzpostavitve zakonske življenjske skupnosti. Zakonska zveza je prav tako nična in neveljavna, če je eden od zakoncev ob sklenitvi zakonske zveze živel v veljavni zakonski zvezi s tretjo osebo ali če je bila zakonska zveza sklenjena protizakonito med krvnima sorodnikoma.

Zakonska zveza se lahko razveljavi s sodno odločbo, če je bil eden od zakoncev ob sklenitvi zakonske zveze omejeno poslovno sposoben in njegov zakoniti zastopnik ni dal soglasja za sklenitev zakonske zveze; če ob sklenitvi zakonske zveze eden od zakoncev ni vedel, da vstopa v zakonsko zvezo, ali je to sicer vedel, vendar ni želel izjaviti, da je pripravljen stopiti v zakonsko zvezo; če je bil eden od zakoncev v zmoti glede identitete drugega zakonca; če je bil eden od zakoncev v zmoti glede okoliščin v zvezi z drugim zakoncem, ki bi ga, če bi vedel za dejansko stanje in lahko pravilno presodil posledice zakonske zveze, odvrnil od sklenitve zakonske zveze; če je zakonec v zakonsko zvezo privolil na podlagi naklepnega zavajanja glede bistvenih dejstev ali je bil protipravno (z grožnjami) prisiljen v sklenitev zakonske zveze.

8 Kakšni so pogoji za razveljavitev zakonske zveze?

Glej odgovor na vprašanje 7.

9 Katere so pravne posledice razveljavitve zakonske zveze?

Če je zakonska zveza razglašena za nično, se obravnava, kot da ni bila nikoli sklenjena. Če je le eden od zakoncev ob sklenitvi zakonske zveze vedel, da je zakonska zveza nična in neveljavna, se za odnose med zakoncema s premoženjskoprnega vidika uporabljajo predpisi, ki veljajo v primeru razveze zakonske zveze. Otroci, rojeni v zakonski zvezi, se tudi po razglasitvi ničnosti zakonske zveze obravnavajo kot zakonski.

10 Ali obstajajo alternativni zunajsodni načini reševanja sporov v zvezi z razvezo zakonske zveze, pri katerih ni treba začeti postopka pri sodišču?

Razvezo, razveljavitev ali razglasitev ničnosti zakonske zveze lahko odobrijo le sodišča, težave, povezane z razvezo zakonske zveze, pa se lahko razrešijo zunaj sodišča (npr. z mediacijo).

11 Kje je treba vložiti zahtevek (tožbo) za razvezo/prenehanje življenjske skupnosti/razveljavitev zakonske zveze? Katere formalnosti je treba upoštevati in katere dokumente moram priložiti zahtevku?

Za spore v zvezi z razvezo, razveljavitvijo ali razglasitvijo ničnosti zakonske zveze ali obstojem ali neobstojem zakonske zveze so pristojna okrožna sodišča (*Bezirksgerichte*). Za take spore je izključno pristojno okrožno sodišče, v okrožju katerega imata ali sta imela zakonca zadnje skupno običajno prebivališče. Če ob vložitvi tožbe nobeden od zakoncev ni imel običajnega prebivališča v tem okrožju ali če nista imela skupnega običajnega prebivališča v Avstriji, je izključno pristojno sodišče v okrožju, kjer ima toženec običajno prebivališče, ali, če toženec nima običajnega prebivališča v Avstriji, sodišče v okrožju, kjer ima tožnik običajno prebivališče, ali, če tega ni, okrožno sodišče na Dunaju (*Bezirksgericht Innere Stadt Wien*). Taki spori spadajo v pristojnost

avstrijskih sodišč, če je kateri koli od zakoncev avstrijski državljan, če ima toženec ali v primeru tožbe obeh zakoncev za razglasitev ničnosti vsaj eden od njiju običajno prebivališče v Avstriji ali če ima tožnik običajno prebivališče v Avstriji in sta bodisi oba zakonca imela svoje zadnje skupno običajno prebivališče v Avstriji bodisi je tožnik oseba brez državljanstva ali je bil ob sklenitvi zakonske zveze avstrijski državljan. Čeprav gre pri tem za izključno sodno pristojnost, se je mogoče dogovoriti o drugi pristojnosti.

Tožbe za razvezo zakonske zveze morajo biti v skladu s splošnimi formalnimi predpisi, ki se uporabljajo za vložitev tožbe. Predlog za sporazumno razvezo zakonske zveze, o katerem se odloča v nepravdnem postopku, morata podpisati oba zakonca. V vseh primerih je treba priložiti poročni list. Priporočljivo je priložiti tudi kakršne koli druge dokumente v podporo zahtevku.

12 Ali lahko dobim pravno pomoč za kritje stroškov postopka?

Za pravno pomoč je v zadevah v zvezi z razvezo zakonske zveze mogoče zaprositi v skladu s splošnimi pravili o pravni pomoči (glej „Pravna pomoč – Avstrija“). V postopku za razvezo zakonske zveze je obveznost uporabe odvetnika relativna; stranko, ki ne želi sama nastopiti pred sodiščem, lahko zastopa le odvetnik.

13 Ali je mogoče vložiti pritožbo zoper odločbo v zvezi z razvezo/prenehanjem življenjske skupnosti/razveljavitvijo zakonske zveze?

Zoper odločbo sodišča prve stopnje o razvezi, razveljavitvi ali razglasitvi ničnosti zakonske zveze ali o obstoju ali neobstoju zakonske zveze se je mogoče pritožiti pri ustreznem višjem sodišču, tj. pri deželnem sodišču (*Landesgericht*), ki deluje kot sodišče druge stopnje za pristojno okrožno sodišče (*Bezirksgericht*).

Revizija sodbe pritožbenega sodišča je dopustna le, če je odločitev odvisna od odgovora na materialnopravno ali procesnopravno vprašanje, ki je pomembno v smislu ohranitve pravne enotnosti, pravne varnosti ali pravnega razvoja, ker na primer odločitev pritožbenega sodišča odstopa od sodne prakse vrhovnega sodišča, ali če taka sodna praksa ne obstaja ali ni enotna.

14 Kaj je treba storiti, da bo odločba o razvezi/prenehanju življenjske skupnosti/razveljavitvi zakonske zveze, ki jo je izdalo sodišče v drugi državi članici, priznana v tej državi članici?

Tovrstne odločbe (razen z Danske) se v Avstriji v skladu z Uredbo Sveta (ES) št. 2201/2003 z dne 27. novembra 2003 (v nadaljnjem besedilu: uredba Bruselj IIa) samodejno priznavajo. Za priznanje torej ni potreben noben poseben postopek. Uredba Bruselj IIa na splošno zahteva, da se je postopek za razvezo, prenehanje življenjske skupnosti ali razveljavitve zakonske zveze začel po 1. marcu 2001 (glede izjem od tega pravila glej člen 64 uredbe Bruselj IIa). Za starejše zadeve večinoma velja uredba, ki je veljala pred uredbo Bruselj IIa. Za priznavanje odločb z Danske je praviloma še naprej potreben poseben postopek priznavanja.

15 Pri katerem sodišču je treba vložiti zahtevek za izpodbijanje priznanja odločbe o razvezi/prenehanju življenjske skupnosti /razveljavitvi zakonske zveze, ki jo je izdalo sodišče v drugi državi članici? Kateri postopek se uporablja v teh primerih?

Zahtevek za izpodbijanje priznanja tuje sodne odločbe o razvezi zakonske zveze je treba vložiti pri okrožnem sodišču v okrožju običajnega prebivališča strank oziroma njunega zadnjega skupnega običajnega prebivališča. Če nobena od strank ni imela običajnega prebivališča v tem okrožju ali če nista imeli skupnega običajnega prebivališča v Avstriji, je pristojno sodišče v okrožju, kjer ima nasprotna stranka običajno prebivališče, ali, če nasprotna stranka nima običajnega prebivališča v Avstriji, sodišče v okrožju, kjer ima vložnik običajno prebivališče, drugače pa okrožno sodišče na Dunaju (*Bezirksgericht Innere Stadt Wien*) (člen 76 avstrijskega zakona o sodni pristojnosti (*Jurisdiktionsnorm*)).

Postopek je urejen z avstrijskim zakonom o nepravdnem postopku (*Außerstreitgesetz*). V skladu s členom 37 uredbe Bruselj IIa mora vložnik predložiti izvod sodne odločbe in potrdila, ki ju je izdalo pristojno sodišče ali organ zadevne države članice v skladu s členom 39 Uredbe.

16 Katero pravo se uporablja v postopkih razveze zakonske zveze med zakoncema, ki ne prebivata v tej državi članici ali imata različno državljanstvo?

Katero pravo se uporablja za razvezo zakonske zveze v zadevah, povezanih s pravom druge države, je določeno z Uredbo Sveta (EU) št. 1259/2010 z dne 20. decembra 2010 o izvajanju okrepljenega sodelovanja na področju prava, ki se uporablja za razvezo zakonske zveze in prenehanje življenjske skupnosti (UL L 343, 29.12.2010, str. 10), znano kot uredba Rim III. Kolizijska pravila iz uredbe Rim III se uporabljajo splošno, torej tudi če pravo, ki se uporablja, ni pravo države članice, ki sodeluje v okrepljenem sodelovanju.

Spletna stran je del portala [Tvoja Evropa](#).

Veseli smo vaših [povratnih informacij](#) o uporabnosti informacij.

Your
Europe

This webpage is part of an EU quality network

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezne kontaktne točke pri Evropski pravosodni mreži, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska pravosodna mreža v civilnih in gospodarskih zadevah ter Evropska komisija ne prevzemata nobene odgovornosti v zvezi z informacijami in podatki v tem dokumentu. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Zadnja posodobitev: 17/12/2020